

talte Varerne lige saa dyrt som ellers, men dette tror jeg er noget forskjelligt. Ligesom Kjøberne forstaa at gjøre deres Indkjøb til, faae de ogsaa Varerne billigere eller dyrere, og jeg er overbevist om, at de, der sælge Varer ved saadanne Markeder, især naar de komme hen til en anden Kjøbstad end den, hvori de bo, ikke tage den højeste Pris, som de ellers kunde faae; thi de lægge overordentlig Vægt paa at kunne faae meget solgt paa een Dag og faae en større Sum, hvorved de kunne udbetale deres Kreditorer til en bestemt Tid, hvad de ere blevne skyldige ved Tid efter anden at gjøre Indkjøb paa Kredit. Jeg har hørt Mange sige, at netop for at faae en samlet Sum paa een Gang, sælge de billigere, end de ellers vilde gjøre hjemme, og jeg tror ogsaa, at det har været Tilfældet. Jeg antager saaledes, at de, der Kjøbe, om ikke alle, saa dog for en stor Del faae Varerne billigere end ellers, og i alt Fald er det lettere for Tjenestefolk at faae deres Fornødenheder ved Kjøbstadernes Krammereder; end naar de ellers komme til Kjøbstæderne, hvor de da ikke saaledes finde Alt, hvad de ønske. Der er en anden Bestemmelse i den samme Paragraf, som jeg ikke rigtig forstaaer; nemlig den, som indeholdes i tredje Stykke. Det hedder der, at samme Salgsret tilkommer en Næringsdrivende i den Kjøbstad, hvor han er bosat, naar han sælger ved Markeder. Jeg veed ikke, om det er Meningen, at denne Ret ogsaa ophører 1882, eller om han fremdeles beholder den; derom ønskede jeg gjerne at høre den ærede Ministers Udtalelse. Men saa kommer det næste Stykke om Udskænkning af Brændevin og andet Værtshushold paa Markeder. Der staaer rigtignok, at paa Landet skal saadan Udskænkning være tilladt Enhver, som i sit Hjem er berettiget til saadant Erhverv. Hvorledes dette skal forstaaes, veed jeg heller ikke rigtig; thi saa vidt min Erfaring strækker sig, tror jeg nok, at de Nærnessboende ved Landsbymarkeder have været berettigede til at holde Værtshus for Markedsgjæster paa en Markedsdag, det vil sige, de ere berettigede til at udfænte Brændevin i deres Hjem. Saavidt jeg veed, gjælder dette nu for Tiden, men om det ogsaa er Meningen, at det er denne Ret, de skulle beholde, eller hvorledes det skal forstaaes med den Ret, de for Fremtiden skulle have, er ikke klart for mig. Endvidere hedder det i sidste Stykke af samme Paragraf, at „de i Frdg. af 23de April 1845 § 1 omhandlede Produkter kunne, hvad enten de ere af egen Wol eller opkjøbte, falholdes ved Markeder af ethvert Slags“. Jeg vilde ønske, at det maatte blive indført i denne Lov, om hvilke Produkter der her er Tale, saa at man ikke skal ty til saadanne ældre Love, thi der er ikke saamange Produkter, at de jo gjerne kunne nævnes i denne Lov i Stedet for at lade den ældre Lovs Bestemmelser staa; jeg mindes ikke, at den handler om Andet end netop om Landmandsprodukter. Der er ogsaa talt om den Lov, som udkom i

1872, om Brændevinshandel og Udskænkning. Jeg har hørt, at man har klaget over, at der deraf skal svares lige stor Afgift, hvad enten man sælger 1,000 Potter om Aaret eller 10,000 Potter, og jeg tror, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) henlede Dpmærksomheden paa, at man kunde overlade til Kjøbstæderne selv at bedømme dette Spørgsmaal. Det er ogsaa et Ønske, som jeg har hørt fremsætte fra flere Steder, thi i Loven af 1870 er det blevet bestemt, at Statskassen kun faar et Minimum af den aarlige Afgift, hvorimod det Dvrigte indbetales i Kommuneskassen, saa at, hvis det kunde føres ind i denne Lov, mener jeg, at det godt kunde overlades til vedkommende By- og Sogneraad at sætte Grænsen for Afgiften af hver Enkelt Brændevinudskænkning, thi det skulde naturligvis ikke gaa ud over den Halvdel, som Statskassen skal have; men hvor høit de ville sætte det derudover, og om de ville sætte det forskjellig for de forskjelligte, naar Sagen gaar over til Kommunen, finder jeg ikke, at Staten kan have Noget at indvende imod. Jeg vil henstille dette til Thingets Overveielse.

Judenrigsministeren: Det er kun meget faa Bemærkninger, som den Forhandling, der har fundet Sted i Dag, giver mig Anledning til at gjøre ved dette Lovforslag. Jeg erkjender selvfølgelig ikke paa nogen Maade, at de Skridt, der her ere foreslaaede, kunne tillægges nogen som helst reaktionær Betydning. Jeg betragter Forslaget slet ikke som Andet end en Revision af Loven af 29de December 1857, hvori man søger, i Kraft af den Erfaring man har gjort, at rette de Feil, de Uklarheder og de Svagheder, som have klæbet ved denne Lov; i Forbindelse dermed har man søgt at opfylde den Fordring fra de Næringsdrivendes Side, som forekommer mig at være retsfærdig, at, om de end maa finde sig i at taale en Konkurrence, denne Konkurrence dog sler paa en saa ligelig Maade fra Konkurrenternes Side, som Lovgivning i det Hele er i Stand til at byde. Naar der ogsaa er sagt, at flere af de fastslaaede Bestemmelser skulde være stridende mod det almene Vel, saa tilstaaer jeg, at jeg ikke ret forstaaer dette, i alt Fald naar jeg antager, at der er Spørgsmaal om at ordne den Slags praktiske Forhold, og ikke alene at forfølge en bestemt mere abstrakt Frihedsdrift, men at fyldestgjøre de Krav, som Tiden og Historien have knyttet til de Forhold, om hvis Ordning der er Spørgsmaal. Jeg vil blandt Andet henvise til § 5, som blev udstemt i det andet Thing, og som jeg ikke har forfulgt paa at gjenoptage. Jeg vil sige, at det er min Overbevisning, at den Frihed, som er givnen i den paagjældende Paragraf i Næringsloven er saa langt fra at have bevirket det almene Vels Fremme, at Samfundet i det Hele havde været vel tjent med, at denne Frihed, der jo er en